

BỘ CÔNG THƯƠNG CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: **10710**/BCT-KH
V/v trả lời chất vấn của
Đại biểu Quốc hội Nguyễn
Thanh Hồng

Hà Nội, ngày 07 tháng 11 năm 2012

Kính gửi:

- Đại biểu Nguyễn Thanh Hồng;
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Bình Dương;
- Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Bình Dương.
(Thông qua Đoàn thư ký kỳ họp)

Bộ Công Thương nhận được chất vấn của Đại biểu gửi tới theo Văn bản số 72/SYCV-KH4 ngày 01 tháng 11 năm 2012 của Vụ Công tác đại biểu-Văn phòng Quốc hội với nội dung như sau:

Tình hình nhập siêu từ Trung Quốc đang gây khó khăn cho kinh tế nước ta và tình trạng hàng hoá kém chất lượng của Trung Quốc nhập vào nước ta gây ảnh hưởng xấu đến hoạt động sản xuất, kinh doanh, đến sức khoẻ của người dân.

Đề nghị Bộ trưởng cho biết tình hình, nguyên nhân và giải pháp để khắc phục và trách nhiệm của Bộ trưởng trong việc để xảy ra tình trạng nêu trên.

Bộ Công Thương xin được trả lời Đại biểu như sau:

a) Về vấn đề nhập siêu từ Trung Quốc và các biện pháp khắc phục

Nước ta là nước đang phát triển, trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, cần nhiều máy móc thiết bị, vật tư, nguyên liệu phục vụ xây dựng các cơ sở hạ tầng để phát triển sản xuất trong nước và xuất khẩu, trong khi đó sản xuất trong nước chưa đáp ứng được đầy đủ nên vẫn phải nhập khẩu.

Trong bối cảnh đó, Trung Quốc với lợi thế về vị trí địa lý và thuận lợi về giao thông, giá cả cạnh tranh và nguồn hàng phong phú dần trở thành một trong những thị trường chủ yếu cung cấp các nhóm hàng mà Việt Nam cần.

Nhập siêu từ Trung Quốc năm 2010 là 12,7 tỷ USD, năm 2011 là 13,5 tỷ USD. Tính đến hết 9 tháng năm 2012, nhập siêu từ thị trường này là 11,4 tỷ USD. Những mặt hàng ta nhập khẩu nhiều từ Trung Quốc chủ yếu là máy móc thiết bị, vật tư, nguyên liệu như sắt thép, phân bón, hóa chất, vật tư nông nghiệp, nguyên phụ liệu dệt, may, da... Cụ thể, tính đến hết 9 tháng năm 2012, máy móc, thiết bị và phụ tùng nhập khẩu từ Trung Quốc là 3,83 tỷ USD (chiếm 31,8% tổng kim ngạch nhập khẩu); tiếp theo là điện thoại các loại và linh kiện 2,36 tỷ USD (chiếm 68,4%); máy vi tính, sản phẩm điện tử và linh kiện là 2,3 tỷ USD (chiếm 24,8%); vải các loại là 2,18 tỷ USD (chiếm 42,9%); sắt thép các loại là 1,25 tỷ USD (chiếm 27,8%).

Việc giảm dần tỷ lệ nhập siêu trong thương mại Việt Nam với Trung Quốc cần phải có một giải pháp tổng thể, đồng bộ và sự thực thi tích cực, chủ động của tất cả các Bộ ngành, các địa phương, cộng đồng doanh nghiệp và người tiêu dùng.

Thời gian qua, thực hiện chỉ đạo của Chính phủ, với trách nhiệm quản lý ngành, Bộ Công Thương đã phối hợp với các Bộ, ngành triển khai thực hiện các nhóm giải pháp lớn sau:

- Ưu đãi, thu hút đầu tư vào các ngành sản xuất nguyên liệu đầu vào cho phát triển kinh tế trong nước và gia công xuất khẩu giảm dần và thay thế nguồn nguyên nhiên liệu vẫn phải nhập từ nước ngoài (xăng dầu, phân bón, sắt thép, vật liệu xây dựng, nguyên phụ liệu dệt may, da ...).

- Thay đổi cơ cấu hàng xuất khẩu theo hướng tăng tỷ trọng các nhóm hàng công nghiệp, mặt hàng mới có hàm lượng giá trị gia tăng cao, giảm dần xuất khẩu hàng khoáng sản, nguyên liệu thô, nông sản chưa gia công, chế biến.

- Củng cố thị trường trong nước, khuyến khích người tiêu dùng sử dụng hàng hoá sản xuất trong nước.

Các nhóm giải pháp trên đã bước đầu phát huy tác dụng, tuy nhiên cũng đòi hỏi thời gian dài để có hiệu quả vững chắc. Tỷ trọng một số mặt hàng như xăng dầu, phân bón, sắt thép, xi măng,... sản xuất trong nước ngày càng tăng dần trong tổng lượng hàng tiêu thụ của cả nước.

Hiện nay, Bộ Công Thương đang phối hợp với các Bộ, ngành tiếp tục tập trung vào các biện pháp sau:

- Khuyến khích doanh nghiệp đẩy mạnh xuất khẩu sản phẩm có hàm lượng chế biến cao, giảm dần tỷ trọng sản phẩm xuất khẩu là nguyên liệu thô, sơ chế sang Trung Quốc.

- Thực thi các biện pháp cụ thể nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh đối với các nhóm hàng có thế mạnh xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc như quy hoạch và xây dựng vùng nguyên liệu, chợ đầu mối nguyên liệu, hỗ trợ và tạo thuận lợi hóa trong việc cấp C/O, đơn giản hóa thủ tục thông quan xuất khẩu, đẩy mạnh nghiên cứu khảo sát thị trường, xúc tiến thương mại...

- Tăng cường phổ biến, tuyên truyền để doanh nghiệp tận dụng ưu đãi thuế quan trong Hiệp định khu vực mậu dịch tự do ASEAN - Trung Quốc, đẩy mạnh xuất khẩu sang Trung Quốc, góp phần thu hẹp thâm hụt thương mại đối với thị trường này.

- Nghiên cứu xây dựng chính sách biên mậu giữa Việt Nam và Trung Quốc để nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam, một mặt hướng cho doanh nghiệp Việt Nam chuyển sang xuất khẩu chính ngạch và chỉ xuất khẩu những mặt hàng có tính cạnh tranh không cao hoặc có tính đặc thù hàng đường biên mậu mặt khác hoàn thiện cơ chế chính sách biên mậu để

lành mạnh hóa thương mại biên mậu và chống buôn lậu, hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng từ Trung Quốc.

- Đề nghị các tỉnh biên giới giáp với Trung Quốc phát huy vai trò, trách nhiệm và quyền hạn của mình trong việc tăng cường phát triển quan hệ thương mại với các tỉnh biên giới Trung Quốc; tập trung khuyến khích phát triển sản xuất và đẩy mạnh xuất khẩu sản phẩm địa phương; phối hợp với các cơ quan chức năng tăng cường kiểm tra kiểm soát chặt chẽ đối với hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc, đặc biệt là qua buôn bán biên mậu.

b) Về vấn đề chất lượng hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc

Trong số các mặt hàng Trung Quốc tiêu thụ ở Việt Nam còn có nhiều mặt hàng chất lượng thấp, không đảm bảo quy định về vệ sinh, an toàn thực phẩm, có nguy cơ gây hại cho người tiêu dùng. Nhiều máy móc, thiết bị nhập khẩu từ Trung Quốc cũng có công nghệ lạc hậu, tiêu tốn nhiều năng lượng, nguyên liệu, mức độ xả thải chất độc hại ra môi trường cao.

Thời gian vừa qua, với mục tiêu hạn chế nhập khẩu hàng hóa kém chất lượng, Bộ Công Thương đã tích cực chủ động phối hợp cùng Bộ Khoa học và Công nghệ và các Bộ, ngành xây dựng, ban hành một số biện pháp kỹ thuật bổ sung dưới hình thức tiêu chuẩn kỹ thuật, quy chuẩn kỹ thuật, điều kiện kinh doanh và các thủ tục, quy trình đánh giá sự phù hợp, nhằm quản lý chất lượng hàng hóa nhập khẩu, hạn chế việc nhập khẩu hàng kém chất lượng, ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, kinh doanh, đến sức khỏe của người dân, cụ thể:

- Trong giai đoạn 2010-2011, Bộ Công Thương đã ban hành danh mục các mặt hàng không khuyến khích nhập khẩu (Quyết định số 1899/QĐ-BCT ngày 16 tháng 4 năm 2010 và Quyết định số 1380/QĐ-BCT ngày 25 tháng 3 năm 2011). Trên cơ sở danh mục này, các Bộ, ngành căn cứ vào phân công trách nhiệm quản lý chất lượng hàng hóa tại Luật Chất lượng sản phẩm hàng hóa và các văn bản hướng dẫn Luật đã triển khai xây dựng bổ sung các biện pháp kỹ thuật, như:

+ Liên quan đến việc quản lý nhập khẩu máy móc thiết bị, nhằm ngăn chặn việc nhập khẩu vào nước ta các loại máy móc, thiết bị, dây chuyền công nghệ đã qua sử dụng mà các nước đã loại bỏ do lạc hậu, chất lượng kém, gây ô nhiễm môi trường, ngày 06 tháng 9 năm 2012, Bộ Khoa học và Công nghệ đã ban hành Thông báo số 2527/TB-BKHHCN về việc tạm ngừng nhập khẩu máy móc, thiết bị, dây chuyền công nghệ đã qua sử dụng. Theo đó, tạm ngừng nhập khẩu các loại máy móc, thiết bị, dây chuyền công nghệ đã qua sử dụng mà cơ quan có thẩm quyền của Trung Quốc đã công bố loại bỏ thuộc 18 lĩnh vực, ngành nghề (sản xuất sắt, thép, hợp kim, than luyện; luyện kim đồng, chì, kẽm, điện phân nhôm; sản xuất canxi cacbua, sợi hoá học, xi măng, kính phẳng; sản xuất giấy, rượu - cồn, bột ngọt, acidcitric; thuộc da, nhuộm và in).

+ Bộ Công Thương xây dựng và ban hành một số quy định về quản lý, kiểm tra chất lượng, vệ sinh, an toàn đối với một số mặt hàng thuộc trách nhiệm của Bộ như Thông tư số 32/2009/TT-BCT ngày 05 tháng 11 năm 2009 đối với hàng dệt may, một số quy chuẩn kỹ thuật thuộc lĩnh vực quản lý của Bộ Công Thương.

+ Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn xây dựng và ban hành các quy định về kiểm tra an toàn thực phẩm nhập khẩu có nguồn gốc từ động, thực vật.

+ Bộ Y tế ban hành quy định về đăng ký công bố chất lượng mỹ phẩm, quy chuẩn kỹ thuật đối với một số mặt hàng như rượu, sữa và sản phẩm từ sữa...;

+ Bộ Thông tin và Truyền thông ban hành quy định về công bố hợp quy và chứng nhận hợp quy đối với sản phẩm ngành công nghệ thông tin;

+ Bộ Giao thông vận tải ban hành quy định điều kiện nhập khẩu ô tô,...

Tuy nhiên, việc triển khai xây dựng và thực hiện các biện pháp kỹ thuật trong thời gian qua còn gặp một số khó khăn, vướng mắc do trình độ công nghệ của các ngành sản xuất của Việt Nam còn thấp so với thế giới, nếu xây dựng một hàng rào quá cao nhằm ngăn chặn hàng nhập khẩu thì hàng hoá của Việt Nam sản xuất cũng không đáp ứng được, ảnh hưởng đến ngành công nghiệp sản xuất hàng hóa trong nước.

- Thực hiện Đề án thực thi Hiệp định hàng rào kỹ thuật trong thương mại (Hiệp định TBT) đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 682/QĐ-TTg ngày 10 tháng 5 năm 2011, hiện nay, Bộ Khoa học và Công nghệ đang chủ trì hoàn thiện hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn và các biện pháp kỹ thuật trong thương mại; xây dựng và áp dụng cơ chế kiểm soát chất lượng hàng hoá từ xa, cảnh báo nhanh đối với các thị trường trọng điểm hoặc tiềm năng.

Bộ Công Thương xin cảm ơn Đại biểu và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Bình Dương đã quan tâm đến vấn đề trên./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP;
- Vụ Công tác đại biểu-Văn phòng Quốc hội;
- Lãnh đạo Bộ;
- Các Vụ: XNK, KV1;
- Lưu: VT, KH (2b).

BỘ TRƯỞNG

Vũ Huy Hoàng